

žarek dobrote

10/XVIII
oktober
2020

glasilo slovenske karitas

Karitas

Karitas

30 let

glas revnih v družbi

TEMA MESECA

3 ••• Teden Karitas: Slišim te!

KARITAS 30+

3 ••• Konceptualni okvir zagovorništva

STISKE SODOBNE DRUŽBE

4 ••• Kaj vpliva na občutek osamljenosti?

KARITAS MLADIH

5 ••• »Kaj imaš, česar ne bi prejel?«

POGLED ČEZ PLOT

7 ••• Vloga socialnega pedagoga v lokalni magdas

NA OBISKU

8 ••• Župnijska karitas Limbuš se predstavi

10 ••• Ne moremo zahtevati Božjega odpuščanja,
če tudi mi ne odpustimo bližnjemu

11 ••• Tebe ljubim, Stvarnik moj ...

12 ••• Odprte posebne skupnosti most
za zdravljenje alkoholike in druge odvisnike

12 ••• Dan brez alkohola v okviru projekta SOPA

KOPER

14 ••• Božje zaloge so brezkončne in jih nikoli ne zmanjka

15 ••• Vi ste luč sveta

LJUBLJANA

17 ••• Ne vdajaj svoje duše žalosti

NOVO MESTO

18 ••• Butoraj 20

19 ••• Za pomoč v temnih in bolečih trenutkih

LETOVANJA

19 ••• Celje: Utrinki z letovanja starejših
v Sončni hiši v Portorožu

20 ••• Koper: Vi ste sol zemlje ...

22 ••• Ljubljana: Počitnice v Sončni hiši

23 ••• Razvedrilo

• FOTO NASLOVNA STRAN Rok Mubi, ZADNJA STRAN Andrej Pavlin •

IZDAJA: **Karitas** Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
• info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Jožica Ličen, Marjan
Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš, Helena Zevnik
Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman • LEKTORIRANJE: Alenka
Mirkac • OBLIKOVANJE & GRAFIČNA PRIPRAVA: Andrej Šauperl •
ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK: Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o.,
Ljubljana • Poština plačana pri pošti • ISSN 1581-5528 • Vsebine v
prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne predstavljajo uradnega stališča
Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote
omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in
humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

NAPOVEDNIK

Slovenska karitas

Seminar Karitas 2020

2. in 3. 10. Stična, cistercijski samostan

16. in 17. 10. Mirenski grad, Gnidovčev dom

Škofijska karitas Celje

5.-9. 10. Letovanje starejših

6. 10. Usposabljanje za nove prostovoljce

7., 14. in 21. 10. Delavnica za prostovoljce programa
Naučimo se kuhati

Škofijska karitas Koper

1.-22. 10. Razstava Umetniki za Karitas, Vodni stolp na
Dravi, Maribor

2. 10. Seminar za NS, Center Karitas Ajdovščina

5. 10. Srečanje Vipavske DK

9. 10. Goriška dlan – ODPADE

10. 10. Dan brezdomnih, Ajdovščina, Bertoki

13. 10. Srečanje Tolminske OK in DK Idrija Cerkno

22. 10. Umetniki za Karitas, Pretorska palača, Koper

23. 10. Seminar za NS, Center karitas Ajdovščina

27. 10. Srečanje Goriške OK

Teden Karitas

23. – 29. 11. 2020

geslo: **SLIŠIM TE!**

25. 11. – Sveta maša za sodelavce Karitas ob 12h,
neposredni prenos na TV EXODUS

25. 11. – 30. dobrodelni koncert Klic dobrote ob 20h,
neposredni prenos na 1. programu
TV SLO, Radiu Slovenija in Radiu Ognjišče

29. 11. Nedelja Karitas

*»Hvaljen, moj Gospod,
z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem,
velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, najvišji, odseva.«*

sveti Frančišek Asiški

tema meseca

TEDEN KARITAS: SLIŠIM TE!

Peter Tomažič

Teden Karitas: 23.–29. 11. 2020

Nedelja Karitas 29. 11. 2020

Letošnji teden Karitas nas bo vodil pod geslom »**Slišim te!**«, ki nas bo vabilo, da se naučimo resnično slišati vsakega človeka v njegovih potrebah. Brez tega, da slišimo človeka v stiski, smo težko njegovi zagovorniki. Naj letošnji teden Karitas nagovori srca vseh ljudi, da je vredno prisluhniti soljudem in stopiti na stran potrebnih.

Knjižica za teden Karitas

Za lažjo pripravo aktivnosti v tednu Karitas pripravljamo posebno knjižico, ki jo boste lahko uporabili za oblikovanje svetih maš v tednu Karitas in za nedeljo Karitas, za molitveno uro ali pripravo srečanj za različne skupine v župnijah, predvsem za predstavitve karitativnih dejavnosti mladim. Poleg tega bo v knjižici tudi gradivo za svetovni dan ubogih, ki ga praznujemo 33. navadno nedeljo v cerkvenem letu, ki bo letos 15. novembra.

Maša za sodelavcev in prostovoljce Karitas na Ponikvi: 25. 11. 2020

ob 12h: sveta maša – prenos na TV EXODUS

Vseslovensko romanje sodelavcev in prostovoljcev Karitas v Slomškovo Ponikvo je letos zaradi epidemije odpovedano. Vabljeni k ogledu neposrednega prenosa svete maše na **TV EXODUS**. Zaradi omejitev se bodo maše lahko udeležili le sodelavci škofijskih Karitas. Pridružite se jim preko TV-ekranov. Veselje in delo vseh nas položimo na oltar in drug drugega spodbudimo, da naše delo, znanje, odprtost do sočloveka v stiski prenesemo v naše župnije.

30. dobrodelni koncert KLIC DOBROTE v Celju: 25. 11. 2020

Ob 20h dobrodelni koncert z neposrednim prenosom na 1. programu TV SLO, Radiu Slovenija in Radio Ognjišče. Na letošnjem večernem koncertu bomo v dvorano na Golovcu lahko sprejeli največ 500 vnaprej prijavljenih oseb, če bodo razmere to dopuščale.

karitas 30+

KONCEPTUALNI OKVIR ZAGOVORNIŠTVA

Nadaljevanje iz prejšnje številke. Osnove zagovornišтва so povzete po Priročniku za župnijske Karitas: Ljubi svojega bližnjega, regionalni projekt PSM.

Zagovornišтво je dinamičen proces, ki vključuje spreminjajoče se sezname akterjev, idej, namer in politik. Je večstranski proces, ki ga lahko razdelimo na 5 povezanih delov: prepoznavanje problematike, raziskava in analiza, načrtovanje, akcija in ocenjevanje. Teh pet etap tvori cikel, saj se lahko dogajajo simultano ali ena za drugo. Poleg tega se lahko proces nekje zaustavi ali obrne smer.

Prvi korak je prepoznavanje problematike, ki zahteva našo pozornost. Tu tudi določamo, kdaj bo kaj prišlo na vrsto. V naši okolici je nešteto problemov, ki bi se jim bilo treba posvetiti, vendar na žalost ne morejo priti na vrsto vsi naenkrat. Zagovorniki se morajo tako odločiti, s katerimi problemi se bodo soočali, in skušajo prepoznati ciljno organizacijo, ki jo je treba »prepričati«, da problem zahteva reševanje. Ponavadi je drugi korak raziskava in analiza problema, ki hitro sledita prvemu koraku. Zagovorniki in drugi sodelavci zberejo potrebne informacije, pripravijo predloge rešitev in izberejo tistega, ki je politično, ekonomsko in družbeno najugodnejši. Tretji del je načrtovanje. Ko je zagovorniška ekipa našla ustrezen pristop k reševanju problema, je treba pripraviti strategijo za njegovo izvedbo. Ta vključuje cilje, namene, pokazatelje uspešnosti, načine merjenja, ciljne skupine, sodelavce, metode in aktivnosti, riziko in predpostavke, časovni okvir in odgovornosti. Četrty del, akcija, se odvije, ko prepoznamo problem, imamo rešitev problema ter obstaja politična volja za delovanje, in to vse obenem. To prekrivanje predstavlja kratko obdobje priložnosti, ki jo morajo zagovorniki izkoristiti. Razumevanje procesa sprejemanja odločitev in jasna zagovorniška strategija povečata možnost ustvarjanja priložnosti za ukrepanje. Zadnjega koraka, evalvacije, pogosto ne dosežemo, čeprav je pomemben. Dobri zagovorniki ocenjujejo uspešnost svojih preteklih naporov in na podlagi preteklih izkušenj določajo nove cilje. Tako zagovorniki kot institucija, ki smo »jo prepričali«, naj občasno preverjajo učinkovitost sprememb, vpeljanih na podlagi našega zagovornišтва.

Prepoznavanje problematike

Preden začnemo s kakršnimkoli posredovanjem, moramo prepoznati problem, ki ga želimo reševati. Razvojni projekti, zagovorniške iniciative in izobraževanje so načini, kako probleme prepoznati. Le skozi analizo vzrokov za problem pa bodo skupnosti lahko

spoznale, kateri koraki bodo najprimernejši. Problem je morda očiten, npr. pomanjkanje zemljišč ali predra- ga izobrazba, a skupnost ali skupina mora skozi proces prepoznavanja potreb in problemov, ki jih želi rešiti.

Strinjanje o prioritetah

Po opravljeni raziskavi mora skupnost ali zunanji izpraševalec odgovore razvrstiti v skladu z izraženimi osnovnimi potrebami. Ni pomembno, kako so razpo- rejeni, če lahko ljudje razberejo, kje znotraj tega okvira se njihove skrbi izražajo. Ko so potrebe enkrat pred- stavljene, lahko skupnost stopi skupaj in se odloči, katere so zanje najpomembnejše. Če v prepoznavan- ju potreb sodeluje zunanja organizacija, se mora od- ločiti v skladu z njihovimi željami.

- Naštejte potrebe, kot ste jih razporedili na listu papirja.
- Prosite udeležence, naj jih po pomembnosti označijo od 1 do 5.
- Razporedite udeležence v manjše skupine, kjer se bodo pogovorili o posameznih ocenah in se- stavili skupno lestvico.
- Spet zberite vse udeležence, napišejo naj odgo- vore manjših skupin na večji list papirja, odprite razpravo o tem, kakšne so razlike in katerim od problemov bi bilo treba dati prednost.
- Alternativni pristop je vse probleme napisati na posamezne kartice in prositi vse udeležence, naj jih razvrstijo od najpomembnejšega do najmanj pomembnega. Proces premikanja kartic spodbu- ja diskusijo in pogajanja.

2. Raziskava in analize

Ta del preučuje tipe informacij, ki jih potrebujemo za boljše razumevanje problemov iz prvega dela in ki jih je treba preučiti, preden začnemo s kakršnim koli zagovorništvom. Preden lahko začnemo s strategijami za napredek, je treba zbrati veliko informacij, od kate- rih so nekatere tipične za zagovorništvo (razumevanje političnega konteksta). Vse delo zagovorništva mora temeljiti na točnih, zanesljivih in potrebnih informaci- jah. Tako kot pri ostalem razvojnem delovanju je tudi v zagovorništvu dobra informiranost pomembna za:

- razumevanje konteksta, v katerem delujete, vključno z vzroki in učinki posameznih proble- mov, s katerimi se srečujete, da bi zagotovili, da vsak odziv vzame v obzir vse dejavnike in da v dani situaciji predstavlja najustreznejšo in naju- spešnejšo rešitev;
- razumevanje, kako se kontekst spreminja, tako da lahko uvidimo potencialne probleme v priho- dnje in preprečujemo njihov nastanek
- upravičevanje določenih postopkov vaše organizaci- je, prejemnikov pomoči, sodelavcev in sponzorjev
- učenje iz preteklih napak in uspehov
- pridobivanje dobrih dokazov za vaše argumente

- razumevanje tega, kar počno drugi, da bi se iz- ognili podvajanju in da bi, če bi bilo to možno, sodelovali

Nadaljevanje v naslednji številki.

stiske sodobne družbe

KAJ VPLIVA NA OBČUTEK OSAMLJENOSTI?

Kaja Strniša

Nadaljevanje iz prejšnje številke.

Psiholog John T. Cicioppo in avtor William Patrick sta definirala tri dejavnike, ki naj bi vplivali na to, zakaj posameznik doživlja občutek osamljenosti:

1. Stopnja občutljivosti na družbeno nepovezanost

Vsak izmed nas ima prirojeno potrebo po družbe- ni vključenosti. Toda pri vsakem je ta potreba druga- če intenzivna. Nekdo ima lahko zelo visoko potrebo po povezanosti z drugimi, medtem ko pri drugem ta potreba ni tako izrazita.

2. Sposobnost samoreguliranja čustev, poveza- nih z osamljenostjo

Ta sposobnost pomeni, kako dobro obvladuje- mo občutke osamljenosti. Vpliva tudi na doživljanje trpljenja in bolečine. Čisto vsak posameznik bo ob- čutil stisko, če njegova potreba po povezovanju ne bo zadovoljena. Kako intenzivno bo posameznik doži- vljal osamljenost, je odvisno od njegove sposobnosti sprejemanja in učinkovitega obvladovanja občutkov osamljenosti, ne da bi pri tem obsojal sebe in dru- ge. Osamljeni ljudje namreč hitro doživljajo obnašanje drugih ljudi kot zavračanje, tudi če to ni.

Na primer: *Osamljen posameznik povabi prijatelja na kavo, a ta odpove, zaradi drugih obveznosti. Po- sameznik njegovo odpoved dojame kot zavrnitev, kar poglobi njegove občutke osamljenosti, nesprejetosti – tudi če je imel prijatelj popolnoma tehten razlog za odpoved srečanja.*

3. Mentalne predstave in pričakovanja, ki jih imamo od drugih in od življenja

Ni nujno, da **osamljeni posamezniki** trpijo za po- manjkanjem socialnih veščin. Toda občutek osamlje- nosti povzroči, da ljudje ne izkoriščajo svojih veščin, danosti in potencialov. Obenem so osamljeni ljudje velikokrat prepričani, da naredijo vse, kar je v njihovi moči, za pristno navezovanje in vzpostavljanje stikov z drugimi. Hkrati pa imajo občutek, da se nihče ne odzi- va na njihove želje in trud. Takšni občutki jim predsta- vljajo frustracijo, to pa vpliva tudi na njihovo vedenje takrat, kadar so obkroženi z drugimi. Velikokrat krivijo druge, jih obtožujejo ali o ljudeh govorijo negativno.

Osamljenost je tako pogosto izražena kot jeza ali odpor, kar pa povzroči, da se drugi od njih samo še bolj odmikajo. Kronično osamljeni ljudje velikokrat zavzamejo **obrambno držo** pred drugimi. Do ljudi pristopajo s previdnostjo in velikokrat že v naprej pričakujejo, da nekaj ne bo v redu. Hkrati so bolj pozorni na negativne signale s strani drugih in si njihova dejanja interpretirajo kot zavrnitev ali sodbo, tudi če temu ni tako. Zato nezavedno sabotirajo svoja prizadevanja po povezovanju in vzpostavljanju pristnih odnosov. Osamljeni posamezniki velikokrat izgubijo občutek varnosti, zato povsod zaznavajo grožnjo, kar pa jim posledično preprečuje, da bi navezali zares globoke stike z drugimi.

SMISEL OSAMLJENOSTI

Vsaka človeška funkcija ima svoj namen. Tako kot nas fizična bolečina varuje pred zunanjimi/fizičnimi nevarnostmi, tako osamljenost ščiti ljudi pred tem, da bi bili izolirani. Lahko bi rekli, da služi kot spodbuda, da se bolj posvetimo odnosom, ki jih potrebujemo za preživetje. Ljudje smo družbena bitja in ravno medsebojno povezovanje nas je pripeljalo do tega, da smo se razvili bolj kot drugi prebivalci našega planeta. Občutek osamljenosti tako za človeka lahko predstavlja signal, da mora spremeniti svoje vedenje in se povezati s svojim "krdelom".

Osamljenost je globoka bolečina, ki je lahko kronična in ne izgine preprosto tako, da osamljen posameznik spozna nove ljudi. Lahko imamo veliko prijateljev, s katerimi si pošiljamo sporočila, se družimo ob posebnih priložnostih itd., pa vseeno čutimo osamljenost. Eden najbolj osamljenih občutkov je, ko smo obkroženi z množico ljudi, a se vseeno počutimo, kot da smo sami. Ko imamo občutek, da ne moremo z nikomer deliti svojih želja, hobijev, spominov.

Do prave povezanosti in občutka pripadnosti pride takrat, ko smo obkroženi z ljudmi, s katerimi delimo ista zanimanja, s katerimi delimo svoje sanje, želje, strahove. Povezanosti pomeni, da imamo občutek, da se lahko na nekoga brezpogojno zanesemo. Občutek pripadnosti dobimo, ko vemo, da smo komu pomembni, da nas nekdo potrebuje in mi potrebujemo njega/njo. Takrat ko delamo skupne načrte, se trudimo drug za drugega in se medsebojno sprejemamo skupaj z vsemi napakami in pomanjkljivostmi.

Kot smo ugotovili že na začetku članka, osamljenost ni zgolj problem posameznika, ampak celotne družbe. Pomembno je, da se vsi skupaj malce bolj potrudimo za več pristnih stikov in medsebojne povezanosti.

Ker sem želela izvedeti, kako se počutijo ljudje, ki se srečujejo z osamljenostjo, sem preko anonimne ankete prosila naše sledilce na družbenih omrežjih, da mi zaupajo svoje izkušnje z osamljenostjo. Zato bom

v **naslednjem članku** objavila nekaj idej, kaj lahko naredimo, če se počutimo osamljene, kakšne so izkušnje ljudi, ki se soočajo z osamljenostjo, ter kaj lahko čisto vsak izmed nas naredi za večjo povezanost in pristnejše medsebojne odnose.

Nadaljevanje v naslednji številki.

VIRI IN LITERATURA:

Cacioppo John T. in William Patrick. 2008. *Loneliness: Human Nature and the Need for Social Connection*. New York, NY, US: W Norton & Co.

Hall Karyn. 2013. Accepting Loneliness: being lonely seems to carry a stigma, yet most people feel lonely at times. *Psychology Today*. Dostopno prek: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/pieces-mind/201301/accepting-loneliness> (22. 1. 2019).

Latson Jeniffer. 2018. A Cure for Disconnection. *Psychology Today*. Dostopno prek: <https://www.psychologytoday.com/us/articles/201803/cure-disconnection> (22. 1. 2019).

Kaja Strniša, diplomirana politologinja in magistrica komunikologije. Vključena v ekipo BRST psihologije, kjer sodeluje pri izvedbi predavanj, delavnic in izobraževanj. Več na: <https://www.brstpsihologija.si>.

karitas mladih

»KAJ IMAŠ, ČESAR BI NE PREJEL?« (1 Kor 4,7b)

Martin Zlobko

Apostol Pavel spodbuja sodobne Korinčane, vsakega izmed nas, da premislimo o naših temeljnih vrednotah. Vabi nas, da naše roke ostajajo odprte, saj so samo takrat zmožne tudi prejemati. Ko dajemo, namreč že prejemamo. Temeljna skušnjava človeka je, da se obrne k sebi in ne vidi več drugega. Zapreti se v svoj egoizem pa prej ali slej pomeni lastno smrt – predvsem duhovno. Tako nas tudi na prvi pogled idealen individualistični svet odganja od sklepanja vezi, prijateljstva in skupnosti. Razni populistični namigi, da si sam sebi svoj bog in gospod, seveda ne zdržijo tehtnega premisleka, saj je človek bitje odnosov, oziroma kot bi rekel znani slovenski duhovnik, psiholog, filozof in antropolog, »človek človeku človek«.

Zato je zanimivo, kako močno v srcu mladega človeka bije želja po drugem, po odnosu, po skupnosti, po pomoči. Morda smo to žejo in željo, to sušo še toliko bolj občutili in jo nekako čutimo v času virusnega pohoda covida-19. Tako smo potrebovali različne mostove sodobne tehnologije, ki so nam vsaj poskušali približati drugega. Tudi D drugega. Na poseben način.

Pri delu z mladimi se srečujem z resnično odprtostjo do prostovoljne pomoči, ki jo imajo mladi v sebi. Pri tem občudujem predvsem iznajdljivost in domiselnost, ki jo mladi razvijajo v odnosu do pomoči potrebnih, pa je to lahko lačen otrok v Afriki ali pa

6

cimra v sobi, ki potrebuje trenutek bližine in dragocenega časa. Ker se zavedamo, da smo vse, kar imamo, prejeli, organiziramo v adventu in postu dobrodelni akciji, ki spodbujata srčnost vseh v zavodu. In zato je tudi prostovoljstvo v Zavodu svetega Stanislava postavljeno kot eno temeljnih usmeritev na poti življenja. Vsi dijaki se v drugem letniku v okviru socialnega praktikuma srečajo in preživijo nekaj časa skupaj s skupino ljudi, ki potrebujejo njihovo pomoč in bližino. Nekateri se tako odločijo tudi za redno prostovoljno delo, drugim pa je prostovoljstvo stil oziroma način življenja. Lahko rečem, da so slišali Gospodov krik »žejan sem« na križu in ga odžejali v mnogih ubogih, malih, bolnih, pomoči potrebnih bratih in sestrh.

K temu odkrivanju in vzgajanju za drugega seveda najprej pripomore domača družina, prvo ognjišče, ki nas navaja, da dobrine znamo deliti in jih posredovati. Da se zmoremo razlamljati za drugega, kakor se je Kristus razlomil za nas. Temu prvemu okolju pomaga župnijsko občestvo, kjer se mladi v skupnosti učijo drug ob drugem in postajajo misijonarji. Zato so nekatere oblike pastoralnih dejavnosti tako zelo primerne, saj nas odpirajo k drugemu. Naj omenim samo oratorije, skavte, mladinske skupine, župnijske Karitas idr. Tudi različna letovanja poleti – npr. Biseri s Karitas ali Počitnice z Mavrico mladim pomagajo prevzemati odgovornost. In prav to je eno temeljnih načel – da mladim damo odgovornost in poslanstvo. Mladi to od nas pričakujejo, prav tako kot tudi našo podporo in modrost, ko se na začetkih kaj zalomi. Zato naj zaključim z mislijo papeža Frančiška, ki vabi vse mlade, da odprejo svoja srca, saj je v njih samih zapisana in bivajoča Ljubezen. To pa je tudi želja za našo Cerkev, da bi v mladih prepoznala to prvotno poklicanost in svetost, na katero zmorejo odgovoriti.

MLADI se PREDSTAVIJO

Sem Laura Zabovnik in prihajam iz okolice Kranja. Prostovoljka pri Karitas sem že 6 let. Počitnice Biserov so zame najlepši del poletja, ker omogočajo otrokom iz socialno ogroženih družin, da vsaj za en teden pozabijo na težave in skrbi, ki jih imajo doma, ter se prepustijo plavanju, igram, pesmi in objemom.

Prostovoljstvo: Ker prihajam iz vasi, kjer je običajno, da je prvi stik s prostovoljstvom gasilsko društvo, sem se pri sedmih letih vpisala v naše prostovoljno gasilsko društvo, kjer sem še danes aktivna na področju operative.

Po srednji šoli sem se odločila, da se pridružim animatorjem Biserov, o katerih mi je vedno navdušeno govorila prijateljica. Te odločitve ne obžalujem, saj sem ugotovila, da poletja brez Biserov enostavno ni ☺.

Hobiji: Poleg gasilskega društva, učenja kitare, branja in ustvarjanja sem aktivna tudi v našem Jadralnem klubu Ljubljana, kjer imamo poleg jadrnanja tudi redna izobraževanja.

Najljubša hrana: Ni ga čez krompir ☺🥔

Najljubši kraj za izlet v Sloveniji: Skriti kottički ob reki Krki v Žužemberku.

Najljubša pesem: Piknik – Siddharta, ker lahko v njej najdem sebe.

Najljubši kottiček, kjer se sprostiš: Na jadrnici nekje daleč od obale, kjer je edini zvok šumenje valov.

Najljubša slovenska beseda: DVOJINA! ☺

Papež Frančišek je prostovoljcem 28. svetovnega dneva mladih v Braziliji namenil naslednje besede: »Jaz pa vas prosim, da ste revolucionarji, prosim vas, da greste proti toku; da, s tem vas prosim, da se uprete tej kulturi začasnega, ki pravzaprav ne verjame, da ste sposobni prevzeti odgovornost, ki ne verjame, da ste sposobni resnično ljubiti.«

DOGAJA se

V V septembru smo Bandu za vse priložnosti podelili priznanje ter skromne nagrade za njihov trud. Zmagali so namreč na natečaju za himno Počitnic Biserov.

pogled čez plot**VLOGA SOCIALNEGA
PEDAGOGA V LOKALU *magdas***

Saraja Špec

V Celovcu (Avstrija) sem v okviru projekta Involved (financira EU: Interreg – Evropski sklad za razvoj) že večkrat obiskala mestno restavracijo *magdas*. Vodilni projektni partnerji – Caritas Kärnten – Koroška Karitas – so nas v času malice peljali v »njihovo« restavracijo. To je namreč socialno podjetje, ki ga je v Celovcu ustanovila Karitas.

V projektu Involved, ki se je začel septembra 2018 in se bo zaključil po treh letih (avgusta 2021), sodelujemo tri Karitas iz Slovenije (Slovenska karitas, Nadškofijska karitas Maribor in Škofijska karitas Celje) ter dve Karitas iz Avstrije (Caritas Kärnten – Koroška Karitas in Caritas Steiermark – Štajerska Karitas). V dvoletnem čezmejnem spoznavanju smo prehodili že mno-

goslenimi delavci, vodstvom in ostalimi zaposlenimi – ciljno skupino migrantov. Slednji so zaposleni še z vidika šolanja, usposabljanja za poklic in integracije v družbo. Vodstvo in zaposleni – mentorji imajo svoje zahteve in občasno tudi težje razumejo specifične potrebe ciljne skupine zaposlenih. Socialni pedagog jim pomaga, da lažje komunicirajo s ciljno skupino zaposlenih. Vsi zaposleni morajo slediti istim standardom, ki jih zahteva podjetje, brez da bi jih zniževali, ker morda kdo česa ne zmore. Na tem mestu se socialni pedagog znajde v vlogi, da dela z zaposlenimi v programu na individualni ravni in z njimi išče poti, kako premostiti različne težave. Vsak od zaposlenih je torej osebno spremljan (ima določeno število ur na mesec, ki jih preživi s socialnim pedagogom) v vseh svojih zaposlitvenih izzivih – kako bo dosegel, usvojil znanja in spretnosti, ki se od njega zahtevajo. Poleg tega so vedno aktualne tudi teme v zvezi s šolanjem in privatnim življenjem. Migranti spadajo namreč med ranljive osebe ne le zaradi tega, ker slabo obvladajo jezik države, v kateri se nahajajo, potrebujejo čas za

1

go korakov, opravili precej skupnega dela, predvsem pa smo se na srečanjih dobro spoznali.

Lansko poletje smo imeli čezmejno izmenjavo, kar je pomenilo, da smo zaposleni in sodelavci Karitas dobili priložnost za nekaj dni obiskati Karitas v Celovcu in Gradcu, kjer so nam predstavljali svoje programe. Seveda je bilo tudi obratno – Avstrijci so si prišli ogledat naše programe.

Ena izmed zanimivejših v Celovcu je bila predstavitev lokala *magdas*. Gre za socialno podjetje, ki je bilo ustanovljeno in zagonsko vodeno s strani Koroške Karitas. Sedaj, po nekaj letih, se Karitas v veliki meri umika, saj je namen, da podjetje funkcionira brez finančne podpore. Namen socialnega podjetja je, da zaposluje migrante in azilante, ki še ne znajo dobro nemškega jezika, ki še nimajo pridobljene uradne izobrazbe in so prav s tem namenom zaposleni v lokalni *magdas*. Nekateri so tudi redno zaposleni in delujejo kot mentorji ter vodstvo. Ker ima podjetje poleg poslovnega vidika namen tudi pustiti socialni pečat: opolnomočiti skupino zaposlenih, si tega ne znajo predstavljati brez podpore socialnega pedagoga.

Tako ima socialni pedagog v podjetju več vlog. Na nek način pomaga pri komunikaciji med redno za-

integracijo in se želijo šolati, ampak je velikokrat potrebno mnogo urejanja še drugih življenjskih področij – stanovanjska situacija, dokumentacija, družinska situacija, odnosi, kulturne razlike ...

Socialna pedagoginja, s katero sem se pogovarjala na izmenjavi, je povedala, da se pri osebni spremljanju zaposlenih največkrat znajde v vlogi tiste, ki spodbuja, da se posameznik odloči za posamezne korake v procesu zaposlitve in šolanja, oziroma ki opolnomoči posameznika, da lahko sledi zahtevam pogodbe. Velikokrat pomaga posamezniku urejati psiho-socialno-birokratske zadeve in stike z drugimi službami: s Centrom za socialno delo, Zavodom za zaposlovanje, z ostalimi uradi, s psihiatrijo, s psihoterapijo. Delo je lepo in zahtevno hkrati. Najlepše je videti napredek posameznika, da je uspel usvojiti cilje, ki si jih je zadal, zaključiti šolanje in je pripravljen za trg dela, kjer ni spremstva socialnega pedagoga.

INVOLVED**Interreg**
SLOVENIJA – AVSTRIJA
SLOWENIEN – ÖSTERREICH
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Europäische Union | Europäischer Fonds für regionale Entwicklung

na obisku

ŽUPNIJSKA KARITAS LIMBUŠ SE PREDSTAVI

8

Župnija sv. Jakoba Limbuš je primestna župnija, ki leži jugovzhodno od mesta Maribor, pod obronki Mariborskega Pohorja. Danes župnija šteje približno 7000 duš in je del dekanije Maribor. V okviru župnije je poleg drugih dejavnosti zelo aktivna Župnijska karitas Limbuš, ki je bila uradno ustanovljena leta 1993, po prihodu g. župnika Andreja Firbasa.

V župniji in celotnem kraju je Karitas zelo prepoznavna in dobro sprejeta. Naši prostovoljci v svojem okolju dobro poznajo socialne razmere družin in posameznikov, zato lahko hitro zaznajo stiske ljudi, da jih lahko povabimo in opogumimo, da nas obiščejo, ali pa jih obiščemo mi. Stiske poskušamo reševati takoj oziroma tedensko, saj se ožja skupina odraslih sodelavcev (11 prostovoljcev) srečuje vsak teden. V aktivno delo vključujemo tudi mlade.

S številnimi sodelavci – prostovoljci poskušamo na različne načine reševati stiske ljudi. Današnji človek namreč v vsem svojem hitenju pogosto prezre stisko sočloveka in njegovo dostojanstvo. Sodelujemo tudi z ustanovami in organizacijami v kraju: s krajevno skupnostjo, patronažno službo, Rdečim križem v Limbušu in Pekrah. Posebej velja omeniti zelo dobro sodelovanje z OŠ Rada Robiča. Na šoli je namreč vsako leto organiziranih kar nekaj skupnih akcij, kot so obiski starejših in osamljenih, pa akcija "zvezek", zbiranje oblačil in podobno.

Naš program vsebuje precej različnih dejavnosti. Med njimi velja izpostaviti srečanje starejših, invalidnih in bolnih s sveto mašo in bolniškim maziljenjem, obiske v domovih starostnikov, organizacijo materinskega dne; medgeneracijsko srečanje, povezano s kostanjem piknikom in srečelovom za otroke ter predvsem druženjem za vse. Vsako leto je predvidena tudi izdelava presmecev, adventnih vencev, sledijo delavnice za otroke v adventnem in postnem času; prav tako je tudi ob materinskem dnevu. Udeležujemo se tudi različnih izobraževanj.

V naši dekaniji skrbimo za srečanja Župnijskih karitas dekanije Maribor s spokornim bogoslužjem in sestankom v adventnem in postnem času, pa tudi za romanje prostovoljcev Karitas. Organizirano je bilo srečanje prejemnikov pomoči in sodelavcev Karitas dekanije Maribor ter v okviru tedna Karitas še romanje na Ponikvo.

V jesenskem trimesečnem misijonu dekanije Maribor 2019, ki je potekal pod geslom »NE BOJ SE, SAMO VERUJ!«, se je tudi Dekanijska karitas Maribor vključila v sam program misijona in svoj del uspešno izvedla. Srečanju smo dali naslov Gradimo skupnost. Družine, starejši, bolni, invalidi ter posamezniki so bile povabljeni k skupni mizi (kosilu), duhovnemu programu ter prostim igram za otroke. Vsi smo skupaj s sodelavci Dekanijske karitas Maribor, na čelu s predstavnikom NPK Maribor Brankom Mačkom in Darkom Bračunom ter duhovniki, drug drugemu podarili nekaj dragocenega časa in zbrani za mizo gradili skupnost zaupanja ter solidarnosti. Srečanja se je udeležil tudi nadškof metropolit g. Alojzij Cvikel, ki je pred kosilom nagovoril zbrane. Skoraj vsi navzoči so se želeli z njim tudi osebno pozdraviti ter rokovati. Srečanje je ob številni udeležbi (bilo nas je 268), dobrem kosilu, sproščenem pogovoru in druženju zelo uspelo. Za vse udeležence je bilo to srečanje hrana za telo in dušo, zato smo se po dogovorili, da naj bi se ta druženja enkrat letno tudi nadaljevala po ostalih dekanijah – kolikor bo mogoče.

Prostori ŽK Limbuš

Milklavževanje

Izdelovanje adventnih venčkov

Vse, ki delamo v Karitas, pa združuje naslednja misel: ko delaš dobro, bodo rekli, da to počneš s sebičnimi nameni in zaradi koristi; nič zato – delaj dobro. Dobro, ki ga storiš, bo morda jutri pozabljeno; nič zato, stori dobro. Ljudje, ki si jim pomagal, ti morda ne bodo hvaležni; nič zato, pomagaj jim (sv. Mati Terezija).

»Bog je Ljubezen. Obdarjeni smo z ljubeznijo in poklicani smo k temu, da jo posredujemo naprej. Potrebno je, da vedno znova stopamo pred Njega, ki je sama Karitas, in ga prosimo, da tudi nam pomaga izpolnjevati Ljubezen.

DK Maribor povezuje 18 ŽK. Lahko rečem, da je to živa Karitas. Posamezne ŽK tesno sodelujejo med seboj, se dogovarjajo, izmenjujejo izkušnje, svetujejo mlajšim oz. prostovoljcem, ki še nimajo izkušenj. Prostovoljci Karitas imajo veliko podporo, razumevanje in pomoč pri sodelavcih na NŠK Maribor. Kadarkoli pokličejo, v pogovoru, navodilih in nasvetih ni nestrpnosti. Vedno najdejo prijaznost in čutijo, da po njih res deluje Ljubezen. Predstavniki ŽK se vsaj trikrat letno, po potrebi tudi večkrat, srečamo na dekanjski ravni; na teh srečanjih so vedno prisotni predstavniki NŠK Maribor in jih začnemo s spokornim bogoslužjem ter sveto mašo.

Kot referent Dekanijske karitas imam zadolžitev, da zaključke srečanja prenašam na dekanjsko srečanje duhovnikov mariborske dekanije. Vsak duhovnik bi moral biti v oporo in pomoč sodelavcem župnijske Karitas.«

Andrej Firbas, referent za Karitas oziroma služenje dekanije Maribor

»Kot prostovoljka sem začela delati na pobudo naše voditeljice. Pridružila se mi je tudi Violeta. Kot prostovoljka delam v skladišču Karitas na Ljubljanski v Mariboru, kjer se zbirajo oblačila že šesto leto, pod mentorstvom g. Darka Bračuna. Vključujem se dvakrat tedensko (ali po potrebi) po štiri ure. Kot prostovoljca z mojem redno delava tudi v Župnijski karitas Limbuš. Po vseh teh letih se prostovoljstva še nisem naveličala. Delo je raznoliko. Ob tem srečujem prijete osebe, s katerimi lahko odlično sodelujem. Delo opravljam z veseljem in prostovoljno zgolj zato, da lahko pomagam – in to me osrečuje.«

Nevenka Žunko, prostovoljka

Medgeneracijsko srečanje - igre z maldimi

»V svet prostovoljstva sem stopila po 'navdihu' mame Nevenke. Pridružila sem se najprej iz same radovednosti in želje po tem, da vidim, kako to delo poteka. Dvakrat tedensko se odpeljemo v skladišče in tam preživimo štiri ure. Ob tem delu dobiš dober občutek in občutiš neko toplino, zavedaš se, da si naredil nekaj dobrega. Dodaten plus pa je, da čas preživiš v dobri družbi.«

Teja Žunko, študentka

»K sodelovanju pri delu in pomoči na naši ŽK me je povabila voditeljica. Kolikor mi čas dopušča, sodelujem pri rednem tedenskem delu, zmeraj pa sem aktivno vključen v ostale dogodke ter srečanja, ki jih pripravljamo in organiziramo. Prostovoljstvo me osrečuje. Lepo je, ko lahko komu, pa četudi samo s prijazno besedo ali lepo gesto, polepšaš dan.«

Urban Hajnc, mladi prostovoljec – srednješolec

Terezija Lesjak,

**voditeljica Župnijske karitas Limbuš
ter Dekanijske karitas Maribor**

Z voditeljico ŽK Limbuš sem se srečal takoj na začetku, ko je bila Karitas na področju škofije Maribor v ustanavljanju. Kot zavzeta učiteljica na OŠ Limbuš je poznala mnoge stiske v kraju, in je tako lahko pomagala pri reševanju stisk otrok in celotnih družin. V sodelovanju s Karitas se je že v šolskem letu 1987/88 tudi z njeno pomočjo omilila materialna in duševna ter duhovna stiska veččlanske družine v župniji Limbuš. In še koliko drugim je v teh letih znala prižgati luč upanja v življenjskih stiskah, s katerimi so se ljudje obračali in še prihajajo k njej in na Karitas. To ve samo Bog in ljudje, ki so prejeli in prejemale pomoč s toplino in podarjanjem upanja, da skupaj zmoremo veliko in lahko premagujemo življenjske težave.

Za dobro, zavzeto in uspešno delo Karitas v župniji Limbuš ter v dekaniji Maribor ima veliko zaslug ga. Terezija Lesjak. Ona s svojimi sodelavci poskrbi za manj stiske v župniji in tudi med sodelavci, saj zna kot mati, babica, sodelavka – prostovoljka Karitas prisluhniti tudi sodelavcu, ko se sreča z osebno težavo ter jo rešuje s pomočjo sodelavcev Karitas. V zadnjih letih skupaj z g. župnikom zelo dobro skrbi za povezanost ŽK v dekaniji Maribor. Hvala ji za vsa dela – ure in skrb za Karitas ter za vso dobro voljo, ki jo prinaša in razdaja med sodelavce Karitas. Naj jo Bog še naprej blagoslavlja pri tem zavzetem delu in ji podarja dovolj moči za to poslanstvo.

Branko Maček, predsednik NŠK Maribor

NE MOREMO ZAHTEVATI BOŽJEGA ODPUŠČANJA, ČE TUDI MI NE ODPUSTIMO BLIŽNJEMU

papež Frančišek

Pprevod: p. Ivan Herceg DJ, vir: Vatican news

Iz nagovora pred opoldansko molitvijo Angel Gospodov na 24. nedeljo med letom

10

»Dragi bratje in sestre, dober dan! V priliki, ki jo beremo v današnjem evangeliju, tisti o usmiljenem kralju (prim. Mt 18,21-35), najdemo dvakrat tole prošnjo: *'Potrpi z menoj in vse ti povrnem'* (vv. 26.29).«

Prvič jo izgovori služabnik, ki dolguje svojemu gospodarju deset tisoč talentov, torej ogromno vsoto, danes bi bili milijoni in milijoni evrov. Drugič pa jo ponovi drugi služabnik istega gospodarja. Tudi on ima dolg, vendar ne do gospodarja, temveč do istega služabnika, ki ima ogromen dolg. Njegov dolg je zelo majhen, morda kakor tedenska plača.

Jedro prilike je oprostitev, ki jo je gospodar skazal služabniku z velikim dolgom. Evangelist je poudaril, da se je »gospodar usmilil«. Nikoli ne pozabiti te besede, ki je ravno Jezusova: »Se je usmilil tega služabnika, ga oprostil in mu dolg odpustil« (v. 27). Ogromen dolg in zato velika oprostitev. Toda ta služabnik se je takoj zatem izkazal za neusmiljenega do svojega tovariša, ki mu je bil dolžan zelo malo vsoto. Ni ga poslušal, grmel je proti njemu in ga vrgel v ječo, dokler ne bo poplačal dolga, tistega malega dolga (prim. v. 30). Gospodar je zvedel za to in je ogorčen poklical hudobnega služabnika in ga obsodil (prim. 32-34). »Jaz sem ti veliko odpustil in ti nisi sposoben odpustiti to malo?«

V priliki naletimo na dve različni drži: tisto Božjo, ki jo predstavlja kralj, ki je veliko odpustil, ker Bog vedno veliko odpušča, in tisto človeško. V Božji drži je pravičnost prežeta z usmiljenjem, medtem ko je človeško ravnanje omejeno na pravičnost. Jezus nas spodbuja, naj se pogumno odpremo moči odpuščanja, kajti v življenju se ne more vse rešiti s pravičnostjo, to vemo. Potrebna je namreč tista usmiljena ljubezen, ki je tudi v osnovi Gospodovega odgovora Petru na vprašanje pred priliko. Petrovo vprašanje se glasi: »Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, če greši zoper mene?« (v. 21). Jezus mu je odgovoril: »*Ne pravim ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat*« (v. 22). V simboličnem svetopisemskem jeziku to pomeni, da smo poklicani vedno odpuščati!

Kolikšnemu trpljenju, kolikšnim razkolom, kolikšnim vojnam bi se lahko izognili, če bi bila odpuščanje in usmiljenje stil našega življenja tudi po družinah. Koliko je neenotnih družin, ki si ne znajo odpustiti.

Koliko bratov in sester je, ki nosijo v sebi to zagrenjenost. Usmiljeno ljubezen je treba vnesti v vse človeške odnose: med zakonca, med starše in otroke, znotraj naših skupnosti, v Cerkvi in tudi v družbi ter politiki.

Danes zjutraj, ko sem obhajal sveto mašo, sem se ustavil, ker me je nagovoril stavek iz prvega berila iz Sirahove knjige. Stavek se takole glasi: »Spomni se na poslednje reči in nehaj sovražiti« (Sir 28,6). Lep stavek. Toda spomni se na poslednje reči! Pomisli, da boš v krsti in boš to sovraštvo ponesel tja. Pomisli na konec in nehaj sovražiti. Prenehaj z zagrenjenostjo. »Spomni se na poslednje reči in nehaj sovražiti.« Ni pa lahko odpustiti, saj takrat, ko je vse mirno, lahko nekdo reče: »Da, toda ta in oni sta mi storila toliko hudega, pa tudi jaz sem ga veliko storil.« Bolje je odpustiti, da ti je odpuščeno. Če ne se zagrenjenost vrne kakor nadležna muha, se vrača in vrača in vrača ... Odpuščati pa ni samo nekaj trenutnega, je nekaj stalnega proti tej zagrenjenosti, temu sovraštvu, ki se vrača. Pomislimo na konec in prenehajmo sovražiti.

Današnja prilika nam pomaga v polnosti razbrati pomen stavka, ki ga molimo v molitvi Očenaš: »Opuستي nam naše dolge, kakor *mi odpuščamo svojim dolžnikom*« (Mt 6,12). Te besede vsebujejo odločilno resnico. Ne moremo zahtevati Božjega odpuščanja zase, če tudi mi ne odpustimo svojemu bližnjemu. En pogoj je: misli torej na konec, na Božje odpuščanje ter prenehaj sovražiti, odženi proč zagrenjenost, to nadležno muho, ki se vrača in vrača in vrača. Če se ne bomo potrudili odpuščati in ljubiti, tudi nam ne bo odpuščeno in ne bomo ljubljani.

Zaupajmo se materinski priprošnji Božje Matere. Ona naj nam pomaga, da se bomo zavedali, kakšni dolžniki smo Bogu, in da si bomo to za vedno zapomnili. Tako bomo imeli srce vedno odprto za usmiljenje in dobroto.

TEBE LJUBIM, STVARNIK MOJ ...

Jožica Ličen

*»Hvaljen, moj Gospod,
z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem, velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, najvišji, odseva.«*

Sončna pesem, sv. Frančišek Asiški

Razmišljala sem, kak naslov naj izberem za komentar, v katerem bi pisala o stvarstvu – o tistem stvarstvu, ki se je sklenilo ali začelo neki šesti dan, ko je Bog rekel, da je dobro. Seveda je še vedno dobro; nihče ne ve, koliko let nazaj, in nihče ne ve, koliko let naprej. Naj traja, zato je tudi za nas dobro in prav, da spoštujemo Božje delo.

O Genezi je bilo, je in bo še veliko razprav in 'modrih' misli, vendar ne bom pisala o tem. Za nas, ki uživamo sadove tega stvarstva, je za prvi korak dovolj preprosta jutranja molitev. Morda bo kdo rekel, da je to otročje, a sonce, voda in zrak so osnova za obstoj vsakega med nami in tudi za to se je treba zahvaljevati.

Trenutno se na TV vrti reklama o željah dveh mladih. On si želi sonce, vodo, zrak – ona pa internet, računalnik, telefon ... Ne vem, zakaj je ustvarjalec oglasa tehniko pripisal njej, saj je prav materinstvo, ki pripada ženski, podaljšana roka Stvarnika!? Če tudi pri neumnih reklamah spoznamo zmoto, lahko te postanejo celo koristne.

Pustimo te novodobne 'fore' in se raje vsak dan, pa čeprav le za trenutek, spomnimo, da je Stvarnik tisti, ki daje življenje, ki daje rast. Molitev, misel je lahko kratka, le trenutek, toda stvarstvo, ki nas obdaja, ima vsak dan 24 ur. Kako mrzlo, pust, predvsem pa mrtvo bi bilo brez sonca, vode, zraka. Vse delo človeških rok, vsa tehnologija, ki je sicer potrebna in dobrodošla, ne more nadomestiti dela Božjih rok.

Pred leti sem bila v Egiptu. Plaže in podeželje bi z besedo lahko imenovala Rajski vrt. Toda ko smo se bližali Kairu, je bilo mesto z dolgo in bogato zgodovino zavito v prah. Vse je bilo videti tako kot v hiši, kjer že leta ni nihče pomil oken. Sonce, ki nam je svetilo še pred dnevom, sto kilometrov stran, je bilo le meglena krogla brez leska in lepote.

Še lansko leto, letos zaradi korone manj, so se iz severnih dežel vile kolone turistov. Mnogi niso bili turisti v raziskovalnem pomenu besede, temveč ljudje, ki so hrepeneli po soncu in vsem, kar nam daje. Ne samo lepo polt, iskali so toploto, svetel dan in vitamin

D, ki je zastoj. Ali se zavedamo, kaj imamo? Da, ljubi Stvarnik, hvala.

Koliko prispodob imamo v življenju o soncu. Če rečemo neki osebi, da je sonček, vemo, kaj smo mislili. Če koga potolažimo, da za dežjem pride sonce, mu dajemo upanje. Ko se prikaže mavrica, ima spet sonce prste vmes. Letos smo kar nekaj stvari izpeljali pod gelom »Vi ste luč sveta« in večina umetnikov, ki so pod tem geslom ustvarjali, je kot prispodobo luči vide-la sonce. Profesor, ki že več let ustvarja na temo vode in želi s svojimi deli opozarjati, da je voda vir življenja, je modroval, da ga je prav ta karitativna luč nagovorila tako močno, da je združil sonce in vodo ... Na koncu je ob pogledu na svojo sliko po svetopisemsko rekel, da je zelo dobro.

Sodelavke in sodelavci Karitas smo poklicani, da med ljudi prinašamo sonce, ki greje in sveti, ki daje življenje in uravnava vsakodnevne poti. Tako kot sonce zjutraj vzhaja in zvečer zahaja, vmes pa sije na dobre in hudobne, moramo živeti in delovati tudi mi. Marsikomu, s katerim se srečamo na poti služenja, je treba razložiti ta naravni cikel dneva in življenja. Pride jutro, ko vsak začenja, pride poldan, ko naj bi bili na višku moči, in pride večer, ko se svetloba prelije v noč. Naj nam bo sonce v vseh prispodobah vzor življenja za Boga in človeka. Nič ne bo narobe, če kdaj zapojemo tisto vsem poznano »Sijaj, sijaj sončece«, pa ne le zapojemo, temveč vsak dan skrbimo, da ohranjamo stvarstvo tako, kot nam je bilo zaupano.

ODPRTE POSEBNE SKUPNOSTI MOST ZA ZDRAVLJENE ALKOHOLIKE IN DRUGE ODVISNIKE

12

Projekt Skupnosti MOST nudi dolgotrajno podporo in spremljanje osebam s težavami z zasvojenostjo z alkoholom in drugimi zasvojenostmi, ki so zaključile verificiran program zdravljenja in ki v procesu reintegracije potrebujejo dodatno in kontinuirano strokovno ter osebno podporo pri vsakodnevni življenjskih izzivih in vzdrževanju treznosti. V konzorciju sodelujemo Zavod Karitas Samarijan, Društvo Žarek upanja, Zavod Pelikan Karitas in koordinator: Slovenska karitas. Projekt financira Ministrstvo za javno upravo.

Delovni posvet v Bertokih

Zaposleni smo se konec avgusta 2020 zbrali na delovnem posvetu v prostorih Zavoda Karitas Samarijan v Bertokih v Kopru. Po dolgih mesecih sestankovanja na daljavo je bilo srečanje v živo nekaj posebnega. Preverili smo doslej opravljeno delo, izmenjali izkušnje ter dokončali strateški načrt, ki mu bomo sledili v prihodnje.

Odperte prve skupnosti

V juliju in septembru smo odprli prve tri skupnosti MOST, v katere smo v skladu z vstopnimi pogoji vključili 10 oseb. Hišni red in pravila teh skupnosti so kar zahtevni, saj uporabniki, ki so na poti iz odvisnosti od alkohola ali prepovedanih drog, to nujno potrebujejo. Vendar pa to niso zaprte skupnosti, ampak nudijo uporabnikom možnost sobivanja, reintegracije in resocializacije na dolgi rok, pri čemer jim bodo naši strokovni sodelavci nudili vso potrebno podporo. Društvo Žarek upanja skrbi za skupnost v Zagorju, Zavod Karitas Samarijan v Strunjanu, Zavod Pelikan Karitas pa v okolici Sevnice.

Spletna stran www.skupnosti-most.si

Problem alkoholizma ter odvisnosti od drog je kompleksen, zato nanj opozarjamo s prispevki v različnih medijih in spletnih portalih. Za uspešno pot iz odvisnosti je poleg močne volje in skupnosti potrebno tudi sodelovanje in povezovanje. Kako si to zamišljamo znotraj projekta Skupnosti MOST, si lahko preberete na naši novi spletni strani www.skupnosti-most.si, kjer objavljamo tudi aktualne novice in dogajanja.

Napovedujemo

Mesec november je mesec boja proti odvisnostim, zato takrat projektni partnerji načrtujemo dneve odprtih vrat. V okviru teh bomo pripravili tudi izobraževanja. Tako bo npr. Zavod Pelikan v okviru projekta Skupnosti MOST v Novi Gorici na Kapeli pri frančiškanih gostil psihologa dr. Andreja Perka na temo zdravljenja odvisnosti. Povabljeni in spremljajte nas še naprej!

#SkupnostiMOST#

DAN BREZ ALKOHOLA V OKVIRU PROJEKTA SOPA

Dan brez alkohola je obeležitev posebnega dne v okviru projekta SOPA. Na ta dan so predstavniki NIJZ v 8 različnih regijah po Sloveniji v septembru predstavili javnosti njihove aktivnosti ter se pogovarjali o zdravih življenjskih izbira. Obiskovalci so lahko dobili informacije o njihovem delu, o problematiki pitja alkohola v slovenski družbi, o posledicah čezmernega pitja, pogovorili pa so se tudi o zdravih alternativah, kako vzpostaviti odgovoren odnos do pitja alkohola, in o virih pomoči v regiji oziroma Sloveniji. Dogodki so bili prilagojeni na trenutne razmere zaradi covid-19.

Tako kot vsako leto nas je NIJZ povabil k sodelovanju na organiziranih Dnevih brez alkohola v projektu SOPA.si. – **Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkoholnih pijač**, ki ga sofinancira Evropski socialni

Meje manj tveganega pitja alkohola - ne več kot:

www.SOPA.si

Velja za: zdrave odrasle osebe

Ne velja za: otroke in mladostnike, nosečnice in doječe matere, poklicne voznike, bolne, ...

NE več kot 2 merici / dan
NE več kot 14 meric / teden*

Ob eni priložnosti ne več kot 5 meric

NE več kot 1 merica / dan
NE več kot 7 meric / teden*

Ob eni priložnosti ne več kot 3 merice

Standardna merica
alkoholne pijače

*Ob vseh navedenih količinah naj bi bili **vsaj en dan v tednu povsem brez alkohola**.

Vsako leto umre **650 oseb**, **43 %** prebivalcev pije čez meje.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

SOPA

Tisk je financiran iz sredstev v okviru projekta "Vzpostavitev interdisciplinarnega celostnega pristopa k odkrivanju in podpori pri opuščanju tveganega in škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci - SOPA", ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

sklad. Sodelovale so tudi nekatere druge nevladne organizacije, predstavniki uradov za delo ZRSZ, predstavniki policije ter lokalne skupnosti.

Dogodek je namenjen ozaveščanju javnosti o pomenu zdravja, zdravega življenjskega sloga in o projektu SOPA ter o škodljivih posledicah čezmernega pitja alkohola.

Na naših stojnicah so obiskovalci lahko dobili informacije o naših aktivnostih, o problematiki pitja alkohola v slovenski družbi, predstavili smo zdrave alternative in načine, kako vzpostaviti odgovoren odnos do pitja alkohola, na voljo pa so bile tudi informacije o virih pomoči v regiji.

Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada (80 %) in Republika Slovenija (20 %).

VABILO

Inovacijska delavnica za prostovoljce in strokovnjake, ki se srečujejo z dolgotrajno brezposelnimi

Vabimo vas na praktično spletno izobraževanje na temo dolgotrajne brezposelnosti. Strokovnjaki iz Slovenije in gost iz Avstrije bodo s konkretnimi primeri predstavili **prakso reševanja** tisk oseb, ki se srečujejo z **dolgotrajno brezposelnostjo**. Z metodo odobravajočega poizvedovanja bomo spoznali dobre prakse in s skupinskim delom iskali ideje za njihovo nadgradnjo.

Delavnico organizirajo slovenski partnerji projekta INVOLVED (sofinancirata ga Interreg, ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj), ki preko prostovoljskega udejstvovanja in inovativnih oblik zaposlitve pomaga pri vključevanju v družbo tistim, ki so brezposelni in potisnjeni na rob družbe.

KDAJ:

8. 10. 2020 ob 9.30

KJE:

na spletni strani www.karitas.si

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

<https://www.karitas.si/involved>

koper

BOŽJE ZALOGE SO BREZKONČNE IN JIH NIKOLI NE ZMANJKA

Jožica Ličen

30 let Škofijske karitas Koper

14

V soboto, 5. septembra, smo sodelavci Škofijske karitas Koper skupaj s škofom dr. Jurijem Bizjakom v koprski stolnici Marijinega Vnebovzetja praznovali 30-letnico ustanovitve Škofijske karitas Koper. Praznovanje se je začelo s sveto mašo. Ravnateljica Jožica Ličen je v uvodu povedala, da je bila Karitas v krajevni Cerkvi, ko je škof Metod Pirih pred tridesetimi leti ustanovil Škofijsko karitas, le črka na papirju in je bila prav ta črka potrebna, da so se smeli verniki združiti v tisoč in več karitativnih sodelavcev, ki želijo svojo vero udeležiti v služenju bratom in sestrām v potrebi. Skozi celotno bogoslužje je bilo čutiti veselje, da je ta obletnica prav na god svete Matere Terezije, male žene in velike vzornice sodelavcev Karitas.

V pridigi je **škof Jurij** poudaril, da gre ljubezen do Boga in do sebe skozi ljubezen do bližnjega. Sodelavce Karitas je opomnil, naj nikoli ne pozabijo, kdo jih pošilja in kdo stoji za njimi. Počutijo naj se kot delivci darov – ne svojih, temveč Božjih. Božje zaloge so brezkončne in jih nikoli ne zmanjka.

Izrekel je zahvalo za izjemno človekoljubno delo, ki ga opravljajo, za prijemljivo pričevanje ter dobro voljo in sveto potrpežljivost. In ob koncu besede, ki opogumljajo: »*Naj se ob okrogli obletnici naše Karitas nadnje spusti Sveti Duh in tudi ona naj zasliši glas: ti si moja ljubljena hči, nad teboj imam veselje!*«

Višek praznovanja je bila podelitev zahval zaposlenim ter dekanijskim in območnim Karitas, še posebej pa podelitev priznanj enajstim sodelavcem, ki so zaznamovali začetke delovanja v mreži Karitas in še danes vztrajajo pri svoji odločitvi za služenje ljudem v stiski.

Priznanje so prejeli:

- Dana Ivančič iz Bovca, ki se je še posebej izkazala v letih, ko sta ljudi prizadela potresa v Posočju in plaz v Logu pod Mangartom.
- Marija Mlinar in Giulijana Spina sta na Goriškem takrat in še danes prevzemali veliko skrbi za sočloveka. Delavnice za starejše in Goriška dlan so zapisani z zlatimi črkami.
- Hermina Radinja in Ivica Vidmar sta duši, ki na Vipavskem tri desetletja znata prisluhniti in pomagati družinam, otrokom, ostarelim. Prva v Centru karitas v Ajdovščini, druga pa na Gori.

- Marjan Geržina iz Postojne in Julka Dekleva iz Pivke že dolgo ne štejeta prostovoljnih ur in niti let; ko je treba pomagati, sta v prvi vrsti.
- Božidara Česnik iz Ilirske Bistrice je simbol Karitas na Bistriškem tako v Centru Karitas kot tudi v vsakdanjem življenju.
- Lojze Rupnik iz Črnega vrha nad Idrijo je moder mož, ki že vsa leta zna prisluhniti in svetovati.
- Klavdija Piciga in Kristina Prelec sta ženi, ki sta na Koprskem orali ledino, in mnogo je ljudi, ki bi jima danes rekli hvala.

Srečanje karitativnih pionirjev je bilo ganljivo. Vse je dopolnil recital, ki sta ga s pesmijo in lepo besedo pričarala Jože Bartolj, urednik za kulturo na Radiu Ognjišče, in Tjaša Fajdiga, študentka na Kraljevi akademiji za glasbo v Londonu.

Pogled v zgodovino 1990–2020:

Škofijsko karitas Koper (ŠK KP) je v septembru 1990 ustanovil škof Metod Pirih. Istočasno z ustanovitvijo so se začele ustanavljati župnijske Karitas (ŽK). Od začetka do junija 2012 je bil predsednik ŠK škof Metod Pirih, od takrat dalje pa škof dr. Jurij Bizjak.

Ravnatelj ŠK: Albert Štrancar, Matej Kobal, v. d. Slavko Rebec, Jožica Ličen.

Konec leta 1992 je bilo ustanovljenih 40 ŽK. V začetku leta 1994 so se ŽK povezale v pet dekanijskih (DK) in tri območne Karitas (OK). V teh letih je delovanje teklo v tri smeri: izobraževanje, postavljanje struktur in konkretna pomoč po enakih kriterijih. Takrat so se izoblikovale skupine, ki so pokrivalo določene stiske; v tem času so se pojavila tudi imena nekaterih prostovoljcev, ki so bili pripravljeni svoje moči in svoja znanja darovati širše tudi v programih Škofijske karitas Koper.

Če razdelimo glavnino stisk in pomoči po prehojenih treh desetletjih, je slika v nekaj besedah taka:

Prvo desetletje (1990–1999) je zaznamovalo vzpostavljanje strukture, izobraževanje in delo z begunci, saj jih je bilo na področju koprške škofije v begunskih centrih ali pri sorodnikih in znancih preko 5.000. Poleg materialne pomoči so v tem obdobju izstopale nepokrite stiske predvsem zasvojenih, in

Skupnost srečanje je, ob podpori očeta Franca, leta 1995 dobila prvi center na Kostanjevici. Začele so se priprave za ustanovitev Materinskega doma. V tem desetletju je bil velika preizkušnja potres na Bovškem.

Sprejet je bil **Statut ŠK, Pravilnik o materialni pomoči**. Začele so se akcije: Umetniki za Karitas, Da bo korak v šolo vesel, Posvojitev na razdaljo, Streha nad glavo, Namenska pomoč, ki trajajo še danes.

V drugem desetletju (2000–2010) je Karitas vstopala v partnerstva z državnimi in lokalnimi institucijami. Prepoznavati so začeli obraze novih tisk. V dekanih so zaživel Centri Karitas, kjer je usposobljena skupina prostovoljcev ob razdeljevanju pomoči spremljala ljudi v tiski, saj je v tem času 120 prostovoljcev zaključilo seminar za neprofesionalno svetovanje pri pokojnem psihologu Bogdanu Žoržu. Teklo je usposabljanje in vodenje skupine Šola za starše. Leta 2006 se je začel izvajati ukrep hrane EU za najbolj ogrožene. Obnovljena je bila hiša v Solkanu in ustanovljen Materinski dom, obnovljen je bil Dom Karitas v Soči za taborne in letovanja otrok in družin, Dom Karitas v Bertokih za brezdomne in zasvojene ter Dom Karitas na Cesti. Nadaljevali so se začetni projekti in programi. Leta 2010 je Karitas zaznamovala pomoč ljudem zaradi recesije.

Tretje desetletje (2011–2020) ni bilo brez presežne: vsaj pet let se je na Karitas obračalo veliko število ljudi, ki so zaradi propada podjetij ostali brez dela. Nadaljevali so se programi ozaveščanja, zagovornišтва, zbiranja in razdeljevanja pomoči, predvsem pa

poslušanja in podpore. Obstoječim programom je velik razvoj dosegel preventivni program za otroke Popoldan na Cesti, ki deluje na desetih lokacijah. V tem času so se v Hišo Malorca v Ajdovščini vselili prvi brezdomci. Zavod karitas Samarijan se je po samostojni poti ob podpori ŠK širil na več lokacij. Program PNC se je iz Ceste preselil v Ajdovščino, v razvoju je Center Bogdana Žorža in Mlada karitas. Umetniki za karitas so praznovali 25-letnico in ponesli glas lepote in dobrote na

vseh pet celin.

Dva podatka, ki veliko povesta o karitativni dejavnosti v koprski škofiji :

S Karitas je pokrita celotna škofija s 1.200 stalnimi in 1.300 občasnimi prostovoljci, ki letno opravijo več 100.000 ur prostovoljnega dela. Za izvajanje specifičnih programov je zaposlenih 10 strokovnih delavcev.

V letih 1990–2020 je bilo z darovanjem časa in spremljanjem ljudi v težavah v ŠK Koper razdeljenih več kot 7 milijonov kg hrane (7.410 ton). V povprečju je letno prejemale pomoč 10.000 oseb.

Naj še naprej velja: **»Dobrodošli vsi, ki pomoč potrebujete, in boglonaj vsem, ki pomagatel!«**

VI STE LUČ SVETA

Jožica Ličen

Od 17. do 21. avgusta 2020 je na Sinjem vrhu nad Ajdovščino potekala 26. mednarodna likovna kolonija Umetniki za karitas z geslom »Vi ste luč sveta«. Kolonije so se udeležili izbrani umetniki: Skender Bajrović, Silva Copič, Barbara Demšar, Milan Erič, Draga Davitkova Erič, Erna Ferjanič, Matej Metlikovič, Janko Orač, Viktor Šest, Breda Sturm in častni gost Veljko Toman. Z umetniki je ustvarjal tudi strokovni sodelavec slikar Lucijan Bratuš, občasno so se pridružili še Jože Bartolj ter Silva in Azad Karim. Presenetljivo, geslo tokratnega ustvarjanja je bilo nešteto krat ome-

njeno; še več, akademski slikar iz drugačnega družbenega okolja mi je rekel: »Če smo letos luč, bodimo prihodnje leto sol. Sem namreč sinoči na internetu prebral, kaj o tem piše v Božji besedi.«

Organizacijsko in strokovno se je kolonija dogajala kot navadno, le koronasituacija je marsikaj spremenila. Tri prijavljene umetnike iz Italije, Makedonije in Bosne je bilo treba nadomestiti z novimi. Z likovno kritičarko Anamarijo Stibilj Šajn, ki že vsa leta opravlja to delo prostovoljno, smo kombinirali, in lahko rečem le to, da je bil med umetniki velik občutek za dosledno in odgovorno druženje. Nepogrešljiva, od jutra do večera, je bila sodelavka Marjana ter slikarji pomočniki Marija Efremova, Bogdan Soban in Igor Zimic. Dodana vrednost tega druženja je bil fant, ki rad slika in je ustvaril slike pod skrbnim mentorstvom Polone Kunaver Ličen. Za gostoljubje in dobro počutje ter upoštevanje koronaukrepev je poskrbela družina Vidmar s Sinjega vrha.

Na Sinjem vrhu je širok ustvarjalni prostor, saj so nekateri umetniki ustvarjali kar na prostem, drugi v ateljeju, nekateri pa v Tonetovem kujavniku, na balkonu ali v priročni uti, kar je bilo tokrat še posebej dobro zaradi ohranjanja razdalje. Pogled na zeleno dolino, sinje nebo in lagune morja se tudi tokrat zrcali v marsikateri sliki ustvarjalcev, v likovnih delih in pogovorih pa ostaja letošnje geslo o luči sveta.

Poleg ustvarjanja in druženja se je dogajalo še marsikaj. Kolonija je vedno deležna medijske pozornosti domačih in zamejskih medijev, tako da je bilo kar veliko javljanj iz Sinjega vrha. V torek pod večer je bila v župnijski cerkvi na Otlici sveta maša, ki jo je ob so-maševanju domačega župnika daroval generalni vikar koprski škofije Slavko Rebec v spomin na pokojnega Hieronima in več kot 15 umetnikov, ki so ustvarjali v preteklih kolonijah. Še posebej ganljivo je bilo, ko so umetniki in prisotni obiskali grob pokojnega Hieronima ter v en glas zapeli Angelčka.

Darovanje likovnih del, ki je navadno ob dnevu odprtih vrat, se je razpotegnilo skozi ves teden oz. jih je kar nekaj prineslo svoj dar v prostore Karitas po koprski škofiji in tudi širše. Na ta način je kar 38 likovnih ustvarjalcev darovalo 46 likovnih del. Tem darovalcem se je z 10 slikami šopkov cvetja pridružil prof. Črtomir Frelj in s 50 darovanimi slikami angelov slikarka Marta Jakopič Kunaver.

Do koncu 26. mednarodne likovne kolonije Umetniki za Karitas je tako nastalo 151 večjih in manjših likovnih del izpod čopičev 57 ustvarjalcev. Ocenjena vrednost slik presega 50.000 EUR. Izkupiček prodanih del bo tokrat namenjen otrokom umetnikov, ki so zaradi pandemije koronavirusa ob dohodek, potreben za preživljanje družine. Pomoč se bo izvajala v kontekstu projekta Posvojitev na razdaljo.

Ob sklepu kolonije je bil 20. avgusta pod večer kulturni program, v katerem so bili predstavljeni udeleženci in njihova dela. Zahvalo je vsem izrekel koprski škof dr. Jurij Bizjak, ki je geslo kolonije »Vi ste luč sveta« primerjal s soncem, ki sveti vsem, dobrim in slabim, tebi in meni. V imenu Občine Ajdovščina se je umetnikom in sodelavcem Karitas zahvalil podžupan Ivan Krašna. Dogodek so kot vedno obogatili Mladi z Gore pod vodstvom voditeljice Župnijske karitas Ivica Vidmar in Moški zbor Dornberk pod vodstvom Janke Hareja. Razstava bo v ateljeju na Sinjem vrhu do konca septembra, potem pa potovanje Koper, Gorica, Ljubljana, Trst ... Tudi zaradi tega se je vredno držati protikoronskih ukrepov, saj se umetnost in dobrodelnost v karanteni ne počutita najbolje.

Ljubljana

NE VDAJAJ
SVOJE DUŠE ŽALOSTI

Alenka Petek

Tokratno srečanje smo že vsi udeleženci, ki smo zaključili šolanje za svetovanje, res težko pričakovali. Naslov srečanja je bil situaciji in razmeram primeren. Mnogo stvari me pesti in bremeni je tema, o kateri smo se z dr. Gerjoljem pogovarjali v soboto, 5. 9., v Ignacijevem domu v Ljubljani.

V začetku srečanja smo se dotaknili težav, ki nam jih je povzročila korona. Odšli smo v park in poiskali simbole, ki so se je najbolj približali našemu počutju v času korone. Simbol naj bi nas spominjal na izzive tega obdobja in naše občutke, ko smo se soočali z nenadnimi situacijami in stiskami, težavami na delovnem mestu, s stisko v družini in v medosebnih odnosih, ki jih je povzročila izolacija ob koroni. Simbol naj bi predstavljal tudi naše skrbi, vznemirjenja, morebitno veselje, srečo oz. vse to, kar nam je dal, vzel oz. predstavljal ta čas.

Korono bi lahko imenovali tudi kuga 21. stoletja. Udeleženci so povedali, kako so se spopadali z ukrepi. Nekateri so bili zaposleni in so ves čas hodili na delo, drugi so delali od doma. Spet tretji, pretežno starejši, pa so ostali doma. Tudi v trgovino niso hodili. Hrano so jim nosili sorodniki.

Nekateri so imeli v tem obdobju ogromno časa zase, za sprehode po gozdu, za premišljevanja, mnogim je kljub skrbi prineslo mir in spokojnost. Korono so doživljali kot obdobje, ko se jim je življenje ustavilo in jim omogočilo čas zase, za družino. Ustavili smo se in se začeli zavedati sebe, odnosov.

Ena od udeleženk je povedala, kako je že pred časom gledala znanstvenofantastični film, ki je govoril o podobni situaciji in stiskah ljudi, kot jih imamo zdaj. Povedala je, da se počuti, kot da bi bila del filma; le da ta film danes ni fikcija, ampak realnost.

Vsi smo si bili enotni, da tudi ob še tako resni situaciji ne smemo otopeti, da moramo kljub vsemu živeti naprej, načrtovati in planirati stvari in dejanja. Nekaj od načrtovanega se bo prav gotovo dalo uresničiti – če ne se bo pa prilagodilo izvedbo.

Zanimivo se nam je zdelo tudi, kako lahko iste izzivi ljudje doživljamo zelo različno. Nekateri se z novonastalo situacijo spopadajo optimistično, drugi pesimistično. Ta čas je nekaterim veliko dal, drugim pa veliko vzel. Mnoge družine so se bolj povezale, druge pa razpadle. Razmere zadnjih mesecev so bile nepredvidljive. Prinesle so nam mnogo vprašanj in dilem.

Vrženi smo bili v situacijo, ki je bila za nas nova in zato težko obvladljiva.

Nato smo na list papirja risali vitraž oz. okno v cerkvi. Nanj smo narisali svoj odnos do sebe, družine, službe, Boga, pod vidikom, da bodo to okno nekoč gledali in občudovali naši vnuki in se nas po njem spominjali. Nato smo se razdelili v pare in vsak je opisal sosedovo sliko. Sledila je razlaga in interpretacija slike sosedu. Predstavili smo jo tako, kot bi želeli, da osebo poznajo njeni vnuki ali pravnuki. Povedali smo, po čem se babice spominjamo, kaj nam je dala, kakšne so bile njene vrednote, kaj jo je odlikovalo. Zanimivo,

koliko lepega smo znali povedati o drugi osebi. S temi sporočili ohranjamo vez z našimi predniki in vzdržujemo povezavo z njimi ter krepimo korenine.

Več ko je bilo distance oz. razlike med generacijami in rodovi, manj je bilo skrbi, prevladovalo je dobro, lepo in pozitivno.

Ob zaključku srečanja smo imeli še sv. mašo v Marijini kapeli. Nagovorila nas je prilika o Marti in Mariji, ki predstavljata dve plati našega življenja. Marta predstavlja naše skrbi, delo za vsakdanje preživetje. Marija pa je oseba odnosov. Ko skrbimo za preživetje, delamo, nas tarejo vsakdanje skrbi za družino in otroke, smo podobni Marti. Če živimo samo kot Marta, bomo imeli vse urejeno, ne bomo pa imeli odnosa. Če se nam odnosi porušijo, potem tudi materialne dobrine nimajo več prave vrednosti. Marija pa je skrbela za odnose. To človeku tudi ostane, tega se spominja. Kako delamo, kakšni smo do otrok, partnerja – to je tisto, po čemer se nas bodo spominjali. Ostal bo pogled, gesta, nasmeh, lepa beseda, objem. Ne, kaj sem dal, pač pa, kako.

ново mesto

BUTORAJ 20

Marjan Dvornik

18

Ena od udeleženk dnevov duhovnosti na Butoraju je povedala prigodo z znancem iz teh krajev, ki živi v Ljubljani. Trdil je, da ime vasi izhaja iz izkušnje, ki pravi, da v tej vasi ni nobene prave duhovne prakse. Zato so se vaščani spraševali: »Ali bo tu kdaj raj?« – v belokranjskem narečju: bu tu raj? Pa sem ji predlagal, da mu naslednjič pove: »Ne, da ga ne bo, je že tu. Zato bomo to vas preimenovali iz Butoraj v ŽETURAJ.«

Kot vsa prejšnja leta je refleksijo v soboto popoldan pokazala, da smo zastavljeni cilj – doživeti Božji dotik – uresničili. Prav vsak od prisotnih je lahko povedal, kako se ga je Duh Božji dotaknil. Največji pečat pa je na prisotnih pustil dr. Stanko Gerjolj, ki nam je predstavil zgodbe Stare zaveze kot učiteljice življenja. »Saj smo poznali te zgodbe, nismo pa znali iz njih izluščiti življenjskih izkušenj, ki bi jih uporabili v svojem življenju.« »Marsikatero napačno ravnanje bi lahko preprečili, če bi Božjo besedo udejanjili.« »Skoraj 4000 let se iz roda v rod ponavljajo napačna ravnanja, namesto da bi nadgradili spoznanja preteklih rodov.« Ko sem Stanku sporočil ta odmev, mi je odgovoril: »Tudi jaz sem se med vami dobro počutil.«

Mirno lahko rečem, da je letošnje dneve na poseben način zaznamovalo slavljenje, v katerega nas je vpeljal Tone. Prisotnost in moč Svetega Duha so mnogi občutili in »pili iz studenca žive vode«. Tone je predstavil molitveno izkušnjo vzhodne Cerkve z molitvijo srca, vzklikanjem Jezusovega imena. Da smo okusili moč te molitve, smo vsi prisotni najmanj deset

minut vzklikali: »Jezus, Jezus, Jezus, Jezus ...« Moč Duha, ki je legla na vse nas, me je spomnila izkušnje iz leta 2017, ko je na zlatem jubileju v Rimu v času slavljenja kakih 2000 prisotnih v cerkvi klicalo Jezusovo ime okoli 20 minut. Po tem slavljenju so mnogi pričevali o ozdravljenjih.

Zoran je prisotne navdušil s predstavitvijo molitvenih načinov, še posebno ko smo predlagane načine preverjali v praksi. Prepričan sem, da so mnogi prvič molili za drugega tako, kot je to učil Jezus: »Na bolnike polagajte roke ...« Jezusov zgled nam je dan tudi zato, da ga posnemamo. Nikjer v evangelijih ni zapisan primer, da bi Jezus molil za celo vas naenkrat: »Naj v tej vasi vsi bolniki ozdravijo,« ampak je sprejemal enega po enega, se vsakemu posvetil, si zanj vzel čas in ob ozdravljenju v njem prebudil vero. Pa četudi je potem molitev za ljudi trajala do sončnega zahoda. Za razliko od marsikaterega, ki bi rad s posplošitvijo skrajšal čas molitve, kot npr.: »Gospod, naj v naši fari vsi trpeči dobijo moč za prenašanje trpljenja.« Ko smo tako molitev, ki je bila namenjena konkretni osebi in konkretni prošnji, preizkusili z molitvijo nad svojim sosedom, so mnogi pričevali, da so tako ali drugače doživeli dotik: toploto, mravljinice, solzo sreče ...

Korona nam je preprečila, da bi gostili prijatelja iz Zagreba, Dražena. V četrtek smo ga napeto pričakovali. Kmalu po osmi uri pa je zazvonil telefon: »Marjane, policisti me ne puste kroz granico.« Poskusil je še na drugem prehodu, pa se je zgodba ponovila. Čeprav je bila Hrvaška na rumenem seznamu in po uradnih podatkih ni bilo ovir za prehod, so smeli preko meje samo tisti, ki so imeli dokazilo za službeno pot. Tako je ponovno nastala situacija, ko sem moral vključiti plan B. Poklical sem Jožeta in ga prosil, da prevzame vlogo »zlate rezerve«. Še sreča, da je Jože vedno pripravljen prevzeti to nalogo in nas popeljati v svet vere in pričevanj o tem, kaj Božji Duh dela v njegovem vsakdanu. V dopoldanskem delu pa sem sam prevzel nalogo nadomestnega gosta in se dal na razpolago Svetemu Duhu, da prisotnim pove, kar v tem trenutku najbolj potrebujejo. Pri kosilu so mi nekateri povedali, da te vsebine še niso nikoli slišali. Rekel sem: »Tudi jaz sem prvič slišal to predavanje.«

Letošnje dneve duhovnosti sta zaznamovali dve posebnosti. Prva in najpomembnejša je prav gotovo, da je te dneve prevzela v svoje okrilje Škofijska karitas v okviru programov duhovnih del usmiljenja. Prepričan sem, da je to tektonski premik v poslanstvu Katoške karizmatične prenovе, saj se je prvič zgodilo, da smo bili vključeni v redno pastoralo Cerkve. Druga posebnost pa je bilo romanje na Žeželj, ki je letos sovpadlo s praznikom Marijinega vnebovzetja. Pri Mariji smo tako zaključili te dneve, ko smo dali prednost Božji ljubezni in poskusili živeti na način prve Cerkve.

ZA POMOČ V TEMNIH IN BOLEČIH TRENUTKIH

Tamara Dvornik

Škofijsko romanje bolnikov, starejših in invalidov k Mariji na Zaplaz

Poletje počasi polzi v jesen. Brezskrbnih šolskih počitnic je že skoraj konec, pričanja se čas novih spoznanj, novih korakov in podvigov. Zadnjo soboto v avgustu smo izkoristili za tradicionalno romanje k Mariji na Zaplaz. Bolniki, starejši, duhovniki, prostovoljci in sodelavci Škofijske karitas Novo mesto smo k Mariji poromali za vse naše prošnje, za duhovno podporo in za zahvalo – za njeno pomoč v naših temnih in bolečih trenutkih.

Kdo smo? Kje smo? In kaj bomo nesli domov? S temi vprašanji, v zelo osebni in pričevanjski polni pridigi, nas je v razmišljanje popeljal bolniški duhovnik Miro Šlibar. Kot pravi, so mu ob vsem preživetem trpljenju in ob mnogih težkih zgodbah, ki jih je skozi 30-letno obiskovanje bolnikov stalno poslušal, v pogum besede, ki si jih je izbral za mašno geslo: »Tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu« (Rim 8, 28).

Sveto mašo je vodil novomeški škof msgr. Andrej Glavan, obred pa smo polepšali z ljudskim petjem. Med mašo smo imeli priložnost za sveto spoved in prejem bolniškega maziljenja. Ker je bilo vreme lepo in sonce močno, nam je voda, ki je razdeljevala Škofijska karitas Novo mesto, prišla zelo prav.

Z upanjem in lažjim srcem smo se odpravili domov, kjer nas čakajo novi začetki in novi podvigi, ki bodo z Božjo pomočjo toliko trdnješi in lažji.

UTRINKI Z LETOVANJA STAREJŠIH V SONČNI HIŠI V PORTOROŽU

Bogdana Počivavšek

V tednu od 31. 8. do 4. 9. smo preživeli lepe dneve v organizaciji Škofijske karitas Celje in je bila SONČNA HIŠA sončna, ker:

- nas je vodila **ga. Helena**, ki je bila vsem kakor mama, čeprav bi večini udeležencev lahko bila hči. Hvala ji za vse nasmeh, spodbude in darila, ki smo jih bili deležni!
- nam je kuhala **ga. Ana**, ki je s svojo hrano v nas zbudila občutek, da smo družina in da smo doma.
- sta hrano in vse potrebno nabavljala **Damjan in Luka**, da nam ni nikoli ničesar manjkalo.
- so **Brigita, Zoran, Jakob in Robi** poskrbeli, da smo lahko sedeli in mirno čakali na obroke, saj zaradi korone, ki je spremenila ves svet, tudi mi nismo smeli v kuhinjo in ostale prostore.
- je **g. Janez Turinek** poskrbel, da nam ni bilo treba hoditi k sveti maši v mesto, ampak smo se kar v kapeli srečevali z Njim, ki je **Pot, Resnica in Življenje**.

Sončna hiša, ki stoji na Senčni ulici v Portorožu, je alegorija na življenje – tudi v temi današnjega časa smo lahko drobne lučke, ki jo razsvetljujejo!

Kako to, da se lahko hiša, ki stoji na Senčni ulici, imenuje SONČNA? Zato ker:

- pripada organizaciji, ki se imenuje KARITAS – LJUBEZEN;
- z njo upravljajo ljudje, ki jemljejo Kristusov nauk zares;
- v njej (občasno) živijo ljudje, ki prav tako resno jemljejo Njegove zapovedi;
- v njej se (vsaj občasno) daruje najsvetejša daritev.

LETOVANJE STAREJŠIH ŠK KOPER

Franica Grmek

Že lansko leto sem dobila povabilo, da se udeležim letovanja starejših v Portorožu, a sem imela v tistem terminu druge obveznosti. Želela sem si, da bi letos povabilo ponovili. Sama namreč že vrsto let ne hodim na morje, ker je hči odrasla, mož pa ne čuti potrebe, da bi kdaj zapustil najin skupni dom v Podčetrtku. Se navadiš in prilagodiš.

Vrsto let sem bila aktivna v Župnijski karitas Podčetrtek, po bolezni pred dvema letoma pa pomagam lahko le pri kakšnih skupnih akcijah, kjer lahko sedim. Zato letošnje povabilo na letovanje zame pomeni tudi priznanje za preteklo delo in prizadevanja. In mi je to plo pri srcu ...

V organizaciji Karitas smo si z ladjice ogledali piranski klif z morske strani in pristali v Izoli. Lepo nam je bilo kljub predpisom, ki nas vse utesnjujejo: maske, razdalja, odsotnost rokovanja in objemov. Ko smo kot ena družina preživljali skupni čas, si ogledali skupnost Vrtnica, poskusili refošk na vinski fontani Marezige ter občudovali razgled na Koper in Trst, smo mogoče nevede prekršili stroga pravila, ki pa v družini ne veljajo. Kot ena družina smo se počutili tudi ob pričevanju zdravljenih in, upam, ozdravljenih alkoholikov, ki so svoje težke zgodbe delili z nami.

Kot ena družina smo se v petek tudi vračali s kombiji, ki so nas v ponedeljek pripeljali na letovanje, ki ga sama imenujem **milost**, saj je nezaslužen dar preživeti tako lepe dni! Tudi Vsemogočni je poskrbel za lepo vreme, čeprav je bila napoved drugačna!

Mir in dobro želim vsem.

»Vi ste sol zemlje. Če pa se sol pokvari, s čim naj se osoli? Ni za drugo, kakor da se vrže proč in jo ljudje pohodijo. Vi ste luč sveta. Mesto, ki stoji na gori, se ne more skriti. Svetilke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod mernik, temveč na podstavek, in sveti vsem, ki so v hiši. Takó naj vaša luč sveti pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.« (Mr 9,50; Lk 14,34-35)

Udeleženske letovanja starejših **ŠK Koper smo** bile v drugem septembrskem tednu deležne toplih sončnih žarkov in objemov ter milosti Očeta, ki je skrbel, da so bila ožarjena naša srca in da smo ostale zdrave. Ob Njegovih **žarkih smo** se učile in vadile, kako biti LUČ, ki sveti in greje naša srca in srca ljudi, ki nas obdajajo. Spraševale smo se, ali smo tiste, ki svetimo drugim, ali dovolj poznamo temine tega sveta, ali znamo svetiti, ko nam je težko, ko je »noč« v naših srcih in v srcih drugih.

Učile smo se tudi, kako biti in ostati pričevalke – SOL drugim. Kako ob pravem trenutku prinesiti vedrino, sproščenost, ODNOSE, ki so nujno potrebni, smo »okusile« preko pričevanj posameznih udeleženk in vsakodnevnega srečevanja.

In kako smo te »veščine« preko tedna vadile?

S tem, da smo se vsakodnevno zavestno trudile ZAHVALJEVATI se za vse, kar nam je dano, z izražanjem VESELJA ob skupni molitvi in tihi molitvi iz globin naše kamrice, pogovorih, družabno-kulturnih večerih, ob petju venčka narodnih pesmi, recitiranju pesmi naših pesnikov, spoznavanju naše kulturne dediščine ročno klekljane idrijske **čipke**, občudovanju naše prekrasne obale ter mesta Piran in Izole med

plutjem na pravi gusarski ladji, ob jutranjem razgibavanju in razgibavanju v morju ...

Letos smo k programu dodali tudi izobraževalne vsebine na temo pristopa in vzpostavljanja odnosa z ljudmi v različnih stiskah in uporabe t. i. »**čarobnih besed**«; empatičnega odnosa; težav oseb, ki se soočajo z odvisnostjo od alkohola. Imeli smo tri goste, ki so te vsebine obogatili s pričevanjem iz lastnih izkušenj. Ogledali smo si tudi francoski film Prijatelja, grenko-sladko zgodbo o simbiozi dveh posameznikov, ki sta vsak na svoj način odrinjena na rob družbe. In prav z veseljem, sproščenostjo, vedrino, pristnim odnosom drug ob drugem zaživita, se osrečita.

Vsekakor smo domov odhajale v notranjosti bolj vesele. To veselje **želimo** podeliti tudi drugim, **želimo** svetiti tudi v »nepomembnem kotu«, **v temi**, čeprav morda neopazne in nepomembne v očeh sveta ...

Marija je ob novici, da je v blagoslovljenem stanju, vstala in to radost delila z drugimi, ni je obdržala le zase. Zato vas vabimo, da si podelimo veselje med seboj.

»V filmu Prijatelja me je najbolj navdušil humor, ki se prepleta skozi cel film. V filmu je vse polno kontrastov. Zdaj se smejiš, že v naslednjem trenutku se zresniš, zdaj poslušáš Vivaldija, zdaj poulično glasbo, na eni strani Philippe na vozičku, na drugi Driss razigran in poln energije. Prizor, ko Driss brije Philippa, je zame nepozaben.

Res je Philippe priklenjen na voziček, toda njegova telesna hiba ni prikazana kot nekaj, kar je vredno obžalovanja, ampak kot nekaj, kar nam daje upanje. Lep zaključek zgodbe za Philippa, privoščila bi tudi Drissu, da si dobi dobro življenjsko sopotnico ©.

To je film, ki je vreden ogleda zaradi vsebine, pristnega humorja in seveda odličnih igralcev. To je film, ki pusti sled. To je film, ob katerem začneš razmišljati o svojem življenju.«

udeleženka Zvonka

»Kljub ukrepom, ki nas letos zaradi covid-a omejujejo, smo se udeležile letovanja, sicer v manjšem številu kot pretekla leta. Skušali smo si ozavestiti priporočene preventivne ukrepe, se jih držati in upamo, da bomo tudi po Božji previdnosti vsi ostali zdravi.

Vsak dan smo se zbudili v sončeno, toplo jutro, kar nam je bilo res dano od zgoraj. Dan smo pričeli z molitvijo hvalnic, prošenj in petjem, nato smo se v veselem razpoloženju pod vodstvom Magde razgibali in naši pridni kuharici Olga in Majda sta nas že povabili k zajtrku.

Lepo je bilo, ker sta bila z nami tudi Nina in Peter kot predstavnika mlade Karitas. Hvaležni smo jima za vso njuno pomoč, saj sta skrbela, da je bila skupna miza po obrokih pripravljena, razkužena in posoda pomita. Bila pa sta tudi pričevalca v skupnih pogovorih, res, bila sta nam prava Luč, ki sveti, in Sol, ki se ne izpridi.

Obogatili smo se na vseh področjih, vsak dan smo doživeli kot duhovno bogat ob medsebojnih srečanjih, pogovorih, ob sveti evharistiji, kulturi, nepozabnem pričevanju našega hišnika Marjana, strokovnem predavanju ... Trudili smo se, da smo svetili drug drugemu, kar nam bo koristilo v življenju. Hvala vsem.«

sovoditeljica Marija

POČITNICE V SOČNI HIŠI

Sonja Gregorič

22

Od 14. do 18. septembra 2020 smo preživeli lepe počitnice v organizaciji ŠK Ljubljana. Najprej bi se zahvalila vsem, ki so k temu pripomogli. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno, saj je bilo zelo toplo, tudi morje. Vsak dan posebej je bil izpolnjen. Skupina ŠKL je bila enkratna. Alenka kot prva se je zelo potrudila, da nam je bilo prijetno, pa tudi Špela in Štefka, ki je vodila jutranjo telovadbo. Hvala vsem, tudi kuharicam, za vso pomoč v tem tednu.

Prvi dan smo pripotovali vsak iz svojega kraja. 16 nas je bilo, nekaj z Gorenjske in z ljubljanskega konca. Razporedili smo se po sobah in nadaljevali s kosilom. Po kosilu smo šli na plažo. Po večerji smo se predstavili, od kod prihajamo in kaj delamo pri Karitas ter s kakšnimi problemi se srečujemo. Vsak je dobil tudi listek z imenom skrivnega prijatelja, ki smo mu v prihodnjih dneh pisali sporočila in lepe želje.

Drugi dan je bila najprej na vrsti telovadba, ki jo je vodila Štefka. Po zajtrku smo se odpravili v Sečo v vrt kaktusov, ki ga vodi ga. Magda, kličejo jo tudi čebelica Magda. Vrt je v zasebni lasti in ga. Magda zanj skrbi že veliko let. Še posebno je ponosna na kaktus iz leta 1955 – imenujejo ga tudi taščin stol oz. Grusonov ježkar. Razložila nam je, koliko vrst kaktusov je v njenem vrtu, kako jih neguje in oprahuje. Nadaljevali smo z ogledom Forme Vive. To je zbirka kamnitih skulptur, ki je začela nastajati leta 1961 na pobudo slovenskih umetnikov Jakoba Savinška in Janeza Lenasija. Avtorji kipov so iz več kot 30 držav. Iz parka je lep razgled na portoroški zaliv. Po kosilu je bil čas za kopanje ter zvečer za sv. mašo v cerkvi v Portorožu.

Tretji dan smo se po telovadbi in zajtrku z avtobusom odpeljali v Piran. Ogledali smo si minoritski samostan. Najprej smo nam predvajali film o samostanu in cerkvi, potem nam je vodič razkazal cerkev, križni hodnik. Cerkev so začeli graditi leta 1301, prenova je bila v 18. stoletju. Zvonik je bil obnovljen leta 2017, visok je 30 m in ima tri zvonove. Del samostana je tudi cerkva sv. Janeza. Videli smo tudi dela Gre-

goria Lazarinija. Danes se bratje preživljajo z romarskim turizmom. Gostijo skupine na duhovnih obnovah in duhovnih vajah.

Po kosilu smo zopet šli na kopanje. Po večerji smo imeli predavanje – o svojem izkustvu z alkoholom nam je govoril g. Marjan in še dva druga pričevalca. Sedaj g. Marjan s svojimi izkušnjami pomaga drugim odvisnikom od alkohola. Res moraš imeti trdno voljo, da premagaš odvisnost; še bolje pa je, če ti nekdo stoji ob strani.

Četrty dan smo se po telovadbi in zajtrku z ladjico odpravili na izlet v Izolo. Tokrat smo imeli še duhovno vodstvo – spremljal nas je duhovnik Marko Čižman, ki je s seboj vzel tudi kitaro. Vozili smo se skoraj eno uro, na ladjici smo prepevali cerkvene in posvetne pesmi. Ogledali smo si del Izole. Šli smo v cerkev sv. Mavra, ki se nahaja na najvišji točki nekdanjega otoka. Poleg cerkve je prosto stoječi zvonik, visok 39 m. Zidan je bil v letu 1585. Zvonik ima štiri zvonove. Z vrha je lep razgled. Po kosilu je sledilo kopanje v morju, zvečer pa smo imeli sv. mašo v Sončni hiši. Mašo je daroval g. Marko Čižman. Ta dan smo končali z zaključnim večerom.

Peti – zadnji dan počitnic: Po telovadbi in zajtrku smo se udeležili delavnice. Barvali smo na steklo, lahko smo izdelovali rože iz krep papirja ali pa barvali okraske, ki jih lahko imaš za magnetke. Čas je še prehitro minil. Po kosilu smo imeli še kratek kviz in ugotavljanje, kdo je skriti prijatelj.

Res smo lepo preživeli te počitnice. Hvala vsem.

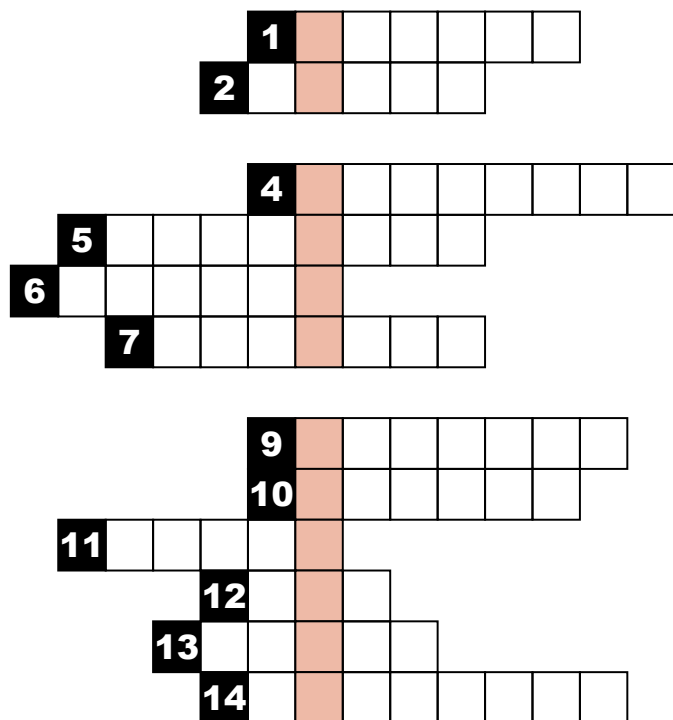

NAGRADNA KRIŽANKA

september

Ker nam je v mesecu septembru zagodel tiskarki škrat in nekoliko pomešal številke, ponovno objavljamo križanko iz prejšnjega meseca. Prav tako podaljšujemo rok za oddajo geslo do 15.10., da bodo izpolnili križanko tudi tisti, ki niste našli povezave med številkami.

1. slovenski pesnik Ciril	9. mesto v Franciji
2. južni sadež	10. glasbilo - pihalo
4. poletna sladica	11. vremenski pojav
5. jesenska vrtnina	12. vbod žuželke
6. geometrijsko telo	13. tropska ptica
7. pozitivno čustvo	14. grški mitološki junak

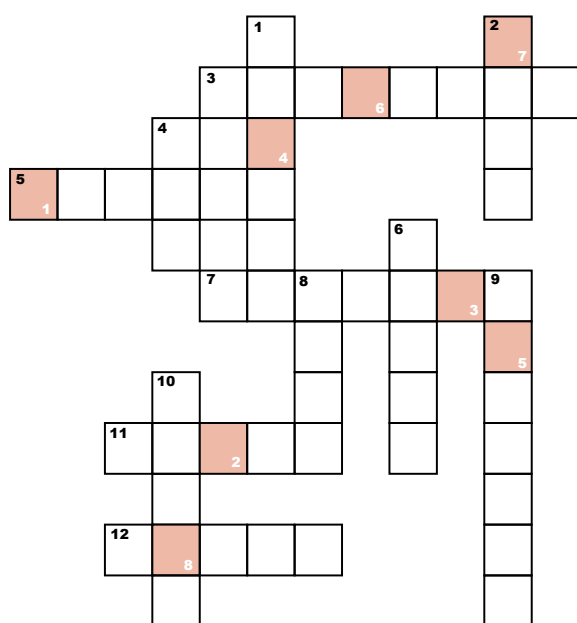
23

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 15. 10. 2020 na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana ali po e-pošti: info@karitas.si

Nagrade:

1. nagrada: ročno izdelana slika iz Ruande
2. nagrada: ročno izdelan prtiček iz Madagaskarja
3. nagrada: koplek ročno izdelanih voščilnic iz Ruande

oktober

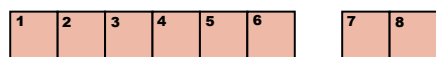
1. pismonoša – pogovorno
2. oklepno vojaško vozilo
3. vodna ptica
4. doba
5. starogrški filozof
6. sinova žena
7. ime nagrade za književnost v Sloveniji
8. vulkan na Siciliji
9. staro ime za september
10. nebesno telo
11. slovenska mejna reka
12. izumitelj, rojen na Hrvaškem

Geslo pošljite najkasneje do 30. 10. 2020.

1. nagrada: odeja
2. nagrada: majica z logotipom Karitas
3. nagrada: USB ključ

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in kraja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Geslo, ki ga izpišete iz obarvanih, oštevičenih kvadratkov:

»Na letovanjih starejših
je poskrbljeno za vse:
telo, dušo in duha.«
Udeleženske letovanja iz
ŠK Ljubljana

»Letos je vse drugače, tudi seminar Karitas.
Pa vseeno smo se dobro slišali.«
Seminar Karitas z naslovom Slišim te! v
Domu sv. Jožef v Celju

Pogled na zeleno dolino, sinje nebo
in lagune morja se tudi tokrat
zrcali v mnogih slikah ustvarjalcev
na Sinjem vrhu, kjer je v mesecu
avgustu gostovala tradicionalna
kolonija Umetniki za Karitas.

»Lepo nam je bilo kljub
predpisom, ki nas vse utesnjujejo,«
so sporočili udeleženci letovanja
starejših iz ŠK Celje

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

